

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-233/14

Evropská komise

v.

Nizozemské království

„Nesplnění povinnosti státem — Články 18, 20 a 21 SFEU — Občanství Unie — Právo pohybu a pobytu — Diskriminace na základě státní příslušnosti — Příspěvek na úhradu cestovních výdajů přiznávaný tuzemským studentům — Směrnice 2004/38/ES — Článek 24 odst. 2 — Výjimka ze zásady rovného zacházení — Vyživovací podpora při studiu v podobě stipendia nebo půjčky na studium — Rozsah — Formální požadavky návrhu na zahájení řízení — Soudržný popis vytýkaných skutečností“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 2. června 2016

1. *Žaloba pro nesplnění povinnosti — Návrh na zahájení řízení — Uvedení vytýkaných skutečností a žalobních důvodů — Formální požadavky — Jednoznačná formulace návrhových žádání — Nepominutelná podmínka přípustnosti*

[Článek 258 SFEU; jednací řád Soudního dvora, článek 120 písm. c)]

2. *Občanství Unie — Právo volného pohybu a pobytu na území členských států — Směrnice 2004/38 — Zásada rovného zacházení — Rozsah osobní působnosti — Studenti, kteří jsou státními příslušníky určitého členského státu, včetně studentů programu Erasmus — Zahrnutí — Rozsah věcné působnosti — Příspěvek na úhradu cestovních výdajů přiznávaný studentům — Zahrnutí*

[Články 18, 20 a 21 SFEU; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38, čl. 1 písm. a) a čl. 24 odst. 1]

3. *Občanství Unie — Právo volného pohybu a pobytu na území členských států — Směrnice 2004/38 — Zásada rovného zacházení — Odchylka — Příspěvek na úhradu cestovních výdajů přiznávaný tuzemským studentům — Přípustnost*

(Článek 18 SFEU; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38, čl. 24 odst. 2)

1. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 32–35, 43)

2. Příslušník některého členského státu Unie, který studuje v jiném členském státě, se může dovolávat práva přiznaného články 18 a 21 SFEU volně se pohybovat a pobývat na území hostitelského členského státu, aniž by byl přímo či nepřímo diskriminován na základě státní příslušnosti. Do oblasti působnosti Smlouvy o FEU spadá systém, který stanoví slevy z cen jízdného poskytované studentům, neboť jim přímo nebo nepřímo umožňuje pokrýt životní náklady. Mimoto zásada zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti, která je obecně zakotvena v článku 18 SFEU a s ohledem na občany Unie, na které dopadá směrnice 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se

pohybovat a pobývat na území členských států, je konkretizována v článku 24 této směrnice, zakazuje mimo jiné přímé diskriminace na základě státní příslušnosti. V této souvislosti je sice pravda, že jejím cílem je usnadnit a posílit výkon základního a osobního práva volného pohybu a pobytu na území členských států, jež je přiznáno přímo každému občanu Unie, to však nemění nic na tom, že jejím předmětem je, jak vyplývá z jejího čl. 1 písm. a), stanovení podmínek výkonu tohoto práva. V souvislosti zejména s přístupem k takovým příspěvkům, jako jsou příspěvky na úhradu cestovních výdajů, se občan Unie může domáhat stejného zacházení jako státní příslušníci hostitelského členského státu podle čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/38, pouze pokud jeho pobyt na území hostitelského členského státu splňuje podmínky stanovené touto směrnicí.

(viz body 78–82)

3. Jakožto výjimku ze zásady rovného zacházení stanovené článkem 18 SFEU – přičemž čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států je jen zvláštním vyjádřením této zásady – je třeba druhý odstavce tohoto článku 24 vykládat restriktivně. I když platí, že příspěvek na úhradu výdajů na cestovné dotčených studentů představuje vyživovací podporu, která je jim poskytována, výjimka ze zásady rovného zacházení stanovená v čl. 24 odst. 2 směrnice 2004/38 se vztahuje pouze na vyživovací podporu při studiu, jíž se rozumí stipendia nebo půjčky na studium.

V této souvislosti právní úprava členského státu, podle níž má student nárok na přepravní doklad, jenž mu umožňuje využívat veřejnou dopravu zdarma či za cenu zlevněného jízdného, přičemž není povinen takový příspěvek vracet, pokud úspěšně dokončí studium ve lhůtě deseti let, ovšem nedokončí-li ho v této lhůtě, je povinen jej vrátit, představuje příspěvek na úhradu cestovních výdajů, který má povahu a podobu stipendia nebo půjčky, podle toho, zda student studium úspěšně dokončí v desetileté lhůtě. Z toho vyplývá, že na takový příspěvek se vztahuje výjimka podle čl. 24 odst. 2 směrnice 2004/38. Dotčený členský stát tedy může uplatňovat tuto výjimku, aniž by se dopustil přímé diskriminace na základě státní příslušnosti, aby odmítl přiznat tento příspěvek před nabytím práva trvalého pobytu jiným než zaměstnaným osobám, osobám samostatně výdělečně činným, osobám ponechávajícím si takové postavení a jejich rodinným příslušníkům.

V této souvislosti jsou irelevantní skutečnosti, zda je uvedený příspěvek podmíněným stipendiem nebo podmíněnou půjčkou, jakož i to, že příspěvek na úhradu cestovních výdajů je v zásadě přiznáván v podobě přepravního dokladu, tedy nikoli v podobě peněžité, nýbrž v podobě věcného plnění.

(viz body 86, 87, 89–92, 94 a 95)